

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SZTUMIE

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum na lata 2022-2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), w związku art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1, 2, 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum na lata 2022-2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sztum.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Sztumie

Czesław Oleksiak

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY SZTUM
NA LATA 2022-2025**

I. WSTĘP

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Powiązane z nimi są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Problematyka uzależnienia nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza całość funkcjonowania danej rodziny. Organizując pomoc należy mieć na uwadze zarówno osoby uzależnione jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Koniecznym jest, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Należy również zauważyć, że deficyty jednej grupy społecznej, zakłócają funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Konieczne jest zatem traktowanie problemu alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej.

Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom należy do istotnych działań podejmowanych przez gminy. Aby w pełni zadbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży poszukuje się nowych rozwiązań z dziedziny profilaktyki uzależnień. Szczególną uwagę zwraca się na osoby podatne na wpływy grupy rówieśniczej, osoby wykluczone społecznie czy nawet mające problemy z nauką szkolną. Wszelkie stresujące sytuacje sprzyjają bowiem uzależnieniu.

Aby zapobiec uzależnieniom behawioralnym, rosnącemu zainteresowaniu alkoholem, dopalaczami i substancjami psychoaktywnymi, należy zaproponować wiele atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, należy położyć większy nacisk na rozwój pasji i zainteresowań, należy zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne jest także prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja poprawie jakości życia, zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum na lata 2022-2025, zwany dalej Programem, określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz występowania uzależnień behawioralnych. Program został opracowany zgodnie z treścią ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, jest on także częścią Strategii Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Sztum na lata 2021-2030. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i narkotyków oraz do występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w mieście, w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w ramach Programu nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień behawioralnych oraz problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Problematyka uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy.

Program na lata 2022-2025 został opracowany we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie, w oparciu o materiały będące w jej posiadaniu.

II. PODSTAWY PRAWNE

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
9. Narodowy Program Zdrowia.
10. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

III. DIAGNOZA

Program powinien stanowić najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi z uwzględnieniem ich środowiskowej specyfiki.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miasto i Gmina Sztum swoim zasięgiem administracyjnym obejmuje miasto Sztum i 18 sołectw. Łączna liczba mieszkańców Miasta i Gminy wynosi 16.998 osób (na dzień 31.12.2021 r.). Analiza liczby mieszkańców podobnie jak w latach poprzednich wskazuje, iż 51% ludności stanowią kobiety. Gminę Sztum zamieszkuje 3.151 osób w wieku przedprodukcyjnym, 10.195 w wieku produkcyjnym i 3.884 osób w wieku poprodukcyjnym.

W 2017 r. na zlecenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zrealizowano badanie pn. „Diagnoza problemów społecznych w Mieście i Gminie Sztum w latach 2015-2016”. Jak wykazują wyniki powyższych badań alkoholizm pozostaje tematem tabu i często przez wiele lat sam uzależniony, jak też jego najbliższe otoczenie ukrywa ten problem. Główne wyzwania w obszarze alkoholizmu to m.in. picie alkoholu przez młodzież, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej. Wyzwaniem jest również przeciwdziałanie uzależnieniu od narkotyków i szczególnie niebezpiecznych dopalaczy. Mając na uwadze powyższe wyzwania wskazane jest podejmowanie działań prewencyjnych w szkołach.

W 2021 r. na zlecenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zrealizowano badanie pn. „Diagnoza grup zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Sztum. Z badania wynika, że w latach 2018-2020 odnotowano średnio około 77 osób doświadczających przemocy w rodzinie. Z powyższego szacunku wynika, że około 0,42% osób zamieszkujących teren gminy boryka się z problemem przemocy. Z kolei badania ankietowe przeprowadzone wśród uczniów szkół z terenu Miasta i Gminy Sztum pokazują, iż część z nich doświadczyła osobiście kar cielesnych ze strony swoich rodziców. Takie sytuacje potwierdziło 17,39% badanych uczniów klas piątych i szóstych, a także 35,21% uczniów klas siódmych i ósmych

oraz szkół ponadpodstawowych. Wśród młodszych uczniów 47,83% twierdzi, iż „klaps” to nie jest rodzaj przemocy fizycznej, natomiast w grupie starszej takie zdanie ma 43,66% badanych. Z analiz wynika, iż grupą najbardziej zagrożoną przemocą w rodzinie są dzieci, zwłaszcza uczniowie klas siódmych i ósmych oraz szkół ponadpodstawowych. W związku z tym należy kierować działania edukacyjne do rodziców służące podniesieniu ich wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych np. komunikacja z dzieckiem, rozwiązywanie konfliktów. Warto także podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie np. włączanie się w kampanie ogólnopolskie, organizacja lokalnych kampanii, happeningów. Należy wzmocnić działania profilaktyczne nastawione na wczesne wykrywanie i rozwiązywanie konfliktów i kryzysów w rodzinie m.in. poprzez prowadzenie mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego, działań terapeutycznych. Niezbędna jest również szczególna troska o dobro i bezpieczeństwo dzieci. Rekomenduje się również podjęcie działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat konieczności reagowania na przemoc w rodzinie. Działania edukacyjne i informacyjne w obszarze profilaktyki przemocowej powinny być również realizowane przez placówki oświatowe, gdyż jak wskazują wyniki badania, poziom wiedzy w tym zakresie wśród młodych osób jest niski.

Z danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie Miasta i Gminy Sztum działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, wynika iż:

1. W porównaniu do lat ubiegłych wzrosło wsparcie finansowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie dla rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz wzrosła liczba rodzin, które skorzystały z tej formy pomocy z powodu uzależnienia od alkoholu.

Informacja na temat rodzin objętych wsparciem finansowym ogółem oraz z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie.

	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie
	Wsparcie finansowe	Wsparcie finansowe	Wsparcie finansowe	Wsparcie finansowe
2019	332	43	7	4
	1.009.761,64	74.621,69	11.616,22	2.541,00
2020	346	53	6	5
	1.043.907,91	108.013,35	12.602,80	2.286,00
2021	337	59	5	1
	1.081.800,04	181.473,35	9.670,00	3.551,50

Źródło: MGOPS w Sztumie

2. Z danych przedstawionych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie wynika, że w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, liczba wniosków o leczenie odwykowe złożonych do Sądu Rejonowego w Kwidzynie oraz liczba wydanych opinii biegłych lekarzy w zakresie orzeczenia stopnia uzależnień. Natomiast zmalała nieznacznie liczba wniosków o leczenie odwykowe złożonych do GKRPA w Sztumie.

Dane dotyczące pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie

	2019		2020		2021	
Liczba złożonych wniosków o leczenie odwykowe do GKRPA w Sztumie	35		38		36	
Liczba złożonych wniosków o leczenie odwykowe do Sądu Rejonowego w Kwidzynie	10		15		18	
Liczba przeprowadzonych przez członków GKRPA w Sztumie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego	40		36		39	
Liczba zleceń o wydanie opinii w zakresie orzeczenia stopnia uzależnienia od alkoholu Liczba wydanych opinii przez biegłych lekarzy	12	4	19	9	21	15

Źródło: GKRPA w Sztumie

3. GKRPA w Sztumie jest organem pomocniczym gminy także w zakresie zwiększania dostępności wsparcia kierowanego do osób uzależnionych oraz ich bliskich. Rodziny borykające się z problemem uzależnienia lub przemocy w rodzinie mogą otrzymać wsparcie w działającym od ponad 20 lat Punkcie Konsultacyjnym „Krokus”.

Dane dotyczące pracy Punktu Konsultacyjnego „Krokus”

	2019	2020	2021
Liczba porad udzielonych przez specjalistów dyżurujących w Punkcie Konsultacyjnym „Krokus” - Ogółem:	387	556	468
Porady radcy prawnego	90	97	75
Porady psychologa	61	125	120
Porady psychologa dziecięcego	0	0	24
Porady specjalisty ds. przemocy	60	94	0
Porady psychoterapeuty uzależnień	176	240	249

Źródło: Punkt Konsultacyjny „Krokus”

4. Doświadczanie przemocy domowej gdzie współwystępuje problem nadużywania alkoholu, jest złożonym problemem i często do wyjścia z niego potrzebna jest pomoc innych osób. W celu zapobiegania przemocy w rodzinie powołany został w 2012 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sztumie, którego zadaniem jest m.in. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Gminny Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w skład których wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy wypełniają na rzecz zgłoszonej rodziny/osoby czynności służbowe, zawodowe lub statutowe.

Dane dotyczące pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sztumie

	2019	2020	2021
Liczba posiedzeń GZI w Sztumie	4	4	4
Liczba posiedzeń GR w Sztumie	255	232	277
Liczba założonych NK	76	76	91

Źródło: GZI w Sztumie

5. Komenda Powiatowa Policji w Sztumie w latach 2019-2021 odnotowała następujące zdarzenia dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby pod wpływem alkoholu dotyczące terenu Miasta i Gminy Sztum.

	2019		2020		2021	
Liczba interwencji domowych ogółem, w tym interwencje domowe z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”	362	63	265	51	240	64
Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pozostających pod wpływem alkoholu	2		0		2	
Liczba nieletnich pod wpływem alkoholu ujawnionych przez funkcjonariuszy KPP w Sztumie	8		8		3	
Liczba zdarzeń dot. zakłócania spokoju i porządku publicznego	168		217		181	

Źródło: KPP w Sztumie

IV. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, w szczególności do osób i rodzin z problemem uzależnień, osób współuzależnionych i DDA, osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu uzależnień, przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz organizacji zajmujących się tymi problemami oraz społeczności lokalnej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Zadania ujęte w Programie skoncentrowane są na rozwijaniu i wspieraniu działalności edukacyjnej w zakresie informowania o szkodliwości narkomanii, alkoholizmu i uzależnień behawioralnych oraz prowadzenia działalności wychowawczej i zapobiegawczej, polegającej na promocji zdrowego stylu życia, podejmowaniu oraz wspieraniu działań lokalnych i inicjatyw społecznych, w celu minimalizowania szkód wynikających z uzależnień.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie, której obsługę organizacyjno-techniczną od roku 2013 zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie. Na mocy Zarządzenia Nr 8/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Sztum z dnia 30 stycznia 2013 r. Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie powołany został na Pełnomocnika w zakresie realizacji Programu i umocowany do koordynacji oraz nadzoru nad jego realizacją. Realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum powierza się Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sztumie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie współpracuje w zakresie realizacji Programu m.in. z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Ośrodkami Zdrowia, Sądem Rejonowym, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi.

VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, środków psychoaktywnych i wynikających z uzależnień behawioralnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych, oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Sztum (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu.
- Profilaktyki selektywnej – adresowanej do osób lub grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu.
- Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

Program zawiera cel operacyjny obejmujący Profilaktykę uzależnień określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Cele szczegółowe Programu:

1. Ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych, dotyczących zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych i występowaniem przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszanie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i wynikających z uzależnień behawioralnych.
3. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych i spowodowanych przez uzależnienia behawioralne oraz występowaniem przemocy w rodzinie.

4. Ograniczenie nadużywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
5. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, wynikających z zagrożeń behawioralnych i występowaniu przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie zaangażowania lokalnych społeczności poprzez wspieranie działań o charakterze profilaktycznym (placówki oświatowe, kulturalne, sportowe, organizacje pozarządowe).
7. Promowanie zdrowego stylu życia, poprzez inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie do zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych, postrzegania narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Poprawa świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy i innych zjawisk patologicznych, w tym behawioralnych.
8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy w rodzinie.
9. Ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych.
10. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, dotkniętych przemocą oraz członków ich rodzin.
11. Oddziaływanie na osoby nadużywające alkohol, zażywające narkotyki i inne substancje psychoaktywne, uzależnionych od zagrożeń behawioralnych oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.
12. Wspieranie działań mających na celu motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.
13. Kontrola rynku napojów alkoholowych, w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania oraz podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
14. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocy w rodzinie.

Harmonogram wydatków Programu na poszczególne zadania na lata 2022-2025.

6.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Wspieranie Poradni Leczenia Uzależnień od Alkoholu w Sztumie	Zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, doposażenia itp.	Liczba zakupionych materiałów i doposażenia
2.	Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego „KROKUS” przy GKRPA	Zakup literatury, materiałów biurowych, wyposażenia, środków czystości, artykułów spożywczych, upominków, publikacja ogłoszeń, prenumerata czasopism, zakup ulotek, plakatów itp.	Liczba osób zgłaszających się i korzystających ze wsparcia Punktu Liczba zakupionych materiałów
3.	Wydawanie opinii biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia	Wydawanie zleceń na wykonanie opinii w przedmiocie uzależnienia	Liczba osób skierowanych na badanie Liczba wydanych opinii

6.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	Prowadzenie rozmów motywujących do leczenia, udzielanie informacji o działalności GKRPA i możliwości podjęcia terapii, posiedzenia GKRPA, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy, informowanie o zjawisku przemocy w rodzinie i możliwościach przeciwdziałania jej, informowanie na temat dostępu do działań profilaktycznych, placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, kierowanie wniosków do sądu o leczenie odwykowe	Liczba zgłoszonych wniosków o wszczęcie postępowania o leczenie odwykowe, liczba osób wezwanych na posiedzenia GKRPA, liczba posiedzeń GKRPA, liczba osób, które uzyskały informację o możliwościach pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową, uzależnionym od środków odurzających, liczba wniosków skierowanych do sądu o leczenie odwykowe, liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego
2.	Dyżury Przewodniczącej GKRPA	Udzielanie informacji m.in. o działalności GKRPA i możliwościach podjęcia terapii	Liczba udzielonych informacji Liczba pełnionych dyżurów
3.	Pomoc psychologiczna, prawna i terapeutyczna dla rodzin z problemem uzależnień oraz przemocą w rodzinie	Zawarcie umów ze specjalistami	Liczba udzielonych porad
4.	Prowadzenie działań skierowanych na pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i/bądź przemocą w rodzinie	Zawarcie umów ze specjalistami	Liczba rodzin/osób objętych wsparciem Liczba przeprowadzonych działań

6.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	Rekomendowane programy profilaktyczne	Liczba szkół realizujących działanie Liczba osób biorących udział Liczba zrealizowanych działań
2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych	Liczba szkół realizujących działanie Liczba osób biorących udział Liczba zrealizowanych działań
3.	Prowadzenie działań informacyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych, interwencyjnych oraz edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	Działania informacyjne, profilaktyczne, terapeutyczne, interwencyjne, edukacyjne, realizacja projektów socjalnych	Liczba przeprowadzonych działań Liczba zrealizowanych projektów socjalnych Liczba osób biorących udział
4.	Organizacja wypoczynku letniego/zimowego w formie półkolonii z programem zajęć profilaktycznych	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy	Liczba osób uczestniczących w wypoczynku Liczba zrealizowanych działań
5.	Organizowanie szkoleń/spotkań/superwizji/kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD	Realizacja szkoleń/spotkań/superwizji/kursów specjalistycznych	Liczba przeszkolonych osób, Liczba przeprowadzonych szkoleń/spotkań/superwizji/kursów specjalistycznych
6.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba uczestników zajęć Liczba wspieranych organizacji/klubów Liczba przeprowadzonych zajęć
7.	Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba uczestników zajęć Liczba wspieranych organizacji

	zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego		Liczba przeprowadzonych zajęć
8.	Monitorowanie skali problemów w środowisku lokalnym przez prowadzenie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów	Wybór realizatora działania, podpisanie umowy/umów	Liczba sporządzonych badań, opinii, diagnoz
9.	Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych	Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych Kampanie społeczne	Liczba zakupionych materiałów Liczba przeprowadzonych kampanii
10.	Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach	Działania o charakterze edukacyjnym Kampanie społeczne z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego Edukacja w szkołach średnich Działania o charakterze interwencyjno-sprawdzającym	Liczba przeprowadzonych działań/kampanii Liczba uczestników Liczba wspieranych organizacji

6.4. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji
2.	Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości”	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji
3.	Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji Liczba przeprowadzonych działań

4.	Zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD/ FAS oraz ich opiekunów (wsparcie dla rodziców/opiekunów i kobiet w ciąży), w tym przygotowanie warunków do udzielania pomocy (szkolenia pracowników).	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji Liczba przeprowadzonych działań
5.	Realizacja warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji Liczba przeprowadzonych działań
6.	Wspieranie programów leczniczych, w tym: terapeutycznych, psychoterapeutycznych, rehabilitacyjnych dla osób z problemem alkoholowym, członków ich rodzin i osób współuzależnionych	Przeprowadzenie konkursu ofert, podpisanie umowy/umów	Liczba osób uczestniczących w działaniach Liczba wspieranych organizacji Liczba przeprowadzonych działań

6.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych	Przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych - sprawdzając przestrzeganie przepisów ustawy, podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych	Liczba skontrolowanych punktów, liczba przeprowadzonych kontroli, liczba punktów sprzedaży, w których podejmowano interwencje policji w związku z naruszeniem przepisów ustawy dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych

6.6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, do społeczności, w tym pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem pracy socjalnej.

L.p.	Zadanie/projekt	Działania	Wskaźniki
1.	Upowszechnianie informacji o placówkach leczniczych i rehabilitacyjnych, prowadzących	Działania informacyjne, edukacyjne, realizacja projektów socjalnych	Liczba przeprowadzonych działań Liczba zrealizowanych projektów socjalnych

programy ograniczania szkód zdrowotnych oraz programy reintegracji społecznej		Liczba osób biorących udział
---	--	------------------------------

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie.

1. Ustala się dla Przewodniczącej GKRPA dietę miesięczną w wysokości 200,00 zł.
2. Ustala się dietę dla Przewodniczącej i członka GKRPA w wysokości:
 - a) z tytułu udziału w 1 posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 200,00 zł
 - b) za przeprowadzenie kontroli sklepów - 200,00 zł
3. Diety, o których mowa w punkcie 1 i 2, wypłacane są na podstawie listy obecności, płatne w terminie do 5 – go każdego miesiąca.

VII. MAKSYMALNA LICZBA ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASADY USYTOWANIA MIEJSC SPRZEDAŻY, PODAWANIA I SPOŻYWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY SZTUM

1. Na terenie Miasta i Gminy Sztum ustalono maksymalną liczbę 240 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:
 - a) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo
 - b) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
 - c) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.
2. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
 - a) 60 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo
 - b) 60 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
 - c) 60 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.
3. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
 - a) 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo
 - b) 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
 - c) 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.
4. Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:
 - a) Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż 50 metrów od następujących obiektów chronionych: przedszkoli i żłobków wszystkich szczebli, szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo – wychowawczych, placów zabaw, placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (internaty, bursy), domów dziecka, schronisk i noclegowni dla bezdomnych, obiektów kultu religijnego oraz obiektów sportowych.
 - b) Pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą dojścia od wejścia do punktu sprzedaży do wejścia obiektu chronionego.

VIII. MONITORING

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko alkoholizmu i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

IX. ŹRÓDŁA I ZASADY FINASOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań w ramach Programu są środki finansowe budżetu Miasta i Gminy Sztum pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Program może być finansowany z innych źródeł oraz dotacji celowych z budżetu państwa.
2. Środki niewykorzystane w danym roku budżetowym na realizację zadań określonych w Programie zwiększą pulę środków w następnym roku budżetowym na realizację zadań w Programie. Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

X. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Burmistrz sporządzi raport z wykonania w danym roku Programu i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Miejskiej w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Uzasadnienie

W dniu 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469). Ustawa ta znowelizowała m.in. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i wprowadziła kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii m.in.:

- utworzenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przez połączenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- konieczność uchwalenia jednego wspólnego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- w zakresie art. 4¹ ust. 1 pkt. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rozszerzono działalność profilaktyczną i edukacyjną prowadzoną w ramach gminnych programów o obszar uzależnień behawioralnych,
- wspólne gminne programy mogą być sporządzane na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw uchwalony przed dniem 1 stycznia 2022 r. gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii zachowują moc do dnia uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r. W związku z powyższym obowiązujący obecnie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum na rok 2022 przyjęty uchwałą nr XXXIX.340.2021 Rady Miejskiej w Sztumie z dnia 29 grudnia 2021 r. traci moc z dniem 31 marca 2022 r. Wobec powyższego istnieje potrzeba opracowania nowej wspólnej koncepcji dla rozwiązywania problemów uzależnień.

Projekt Programu został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie.